Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
Е. ТАНЧЕВ
представено на 6 октомври 2021 година [1]

Дело C-881/19

Tesco Stores ČR a.s.
срещу
Ministerstvo zemědělství

(Преюдициално запитване, отправено от Krajský soud v Brně (Окръжен съд Бърно, Чешка република)

„Преюдициално запитване — Защита на потребителите — Законодателство в областта на информацията за храните — Сближаване на законодателствата — Предоставяне на информация за храните на потребителите — Етикетиране на храните — Какаови и шоколадови продукти — Списък на съставките на храна, предназначена за потребителите в дадена държава членка — Регламент (ЕС) № 1169/2011 — Директива 2000/36/ЕО“

1. Разглежданото преюдициално запитване, отправено от Krajský soud v Brně (Окръжен съд Бърно, Чешка република), се отнася до използването на наименование на сложна съставка в задължителния списък на съставките на храна, предлагана на пазара в определена държава членка. Жалбоподателят в главното производство предлага на пазара в Чешката република определени продукти, които, наред с други съставки, съдържат и сложна съставка с конкретно обозначение, определено в Директива 2000/36/ЕО (наричана по-нататък „Директивата относно шоколада“) [2]. Жалбоподателят в главното производство използва собствения си превод на чешки език на обозначенията на този продукт, съдържащи се в официалните текстове на Директивата относно шоколада на полски и/или немски език, а не обозначението, предвидено в текста на чешки език на тази директива.

2. На настоящия етап от производството компетентните чешки органи считат, че само това конкретно обозначение, предвидено в текста на чешки език на Директивата относно шоколада, освобождава жалбоподателя от задължението да уточни състава на тази сложна съставка в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1169/2011 (наричан по-нататък „Регламентът относно информацията за храните“) [3], когато предлага продукта

[1] Език на оригиналния текст: английски.

[2] Директива на Европейския парламент и на Съвета от 23 юни 2000 година относно какаовите и шоколадовите продукти, предназначени за консумация от човека (ОВ L 197, 2000 г., стр. 19; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 30, стр. 19).

[3] Регламент на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година за предоставянето на информация за храните на потребителите, за изменение на регламенти (ЕО) № 1924/2006 и (ЕО) № 1925/2006 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 87/250/ЕИО на Комисията, Директива 90/496/ЕИО на Съвета, Директива 1999/10/ЕО на Комисията, Директива 2000/13/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2002/67/ЕО и 2008/5/ЕО на Комисията и на Регламент (ЕО) № 608/2004 на Комисията (ОВ L 304, 2011 г., стр. 18).

на пазара в Чешката република. Жалбоподателят в главното производство изразява несъгласие с това и поддържа, че трябва да има право да използва собствения си превод на чешки език на официалния текст на Директивата относно шоколада на който и да е официален език на Съюза и че не е длъжен да описва състава на сложната съставка в списъка на съставките за предлаганите на пазара продукти.

I. Правна уредба

A. Директива 2000/36

3. Член 3 от Директивата относно шоколада гласи:

„Директива 79/112/ЕИО[4] се прилага за определените в приложение I продукти, при следните условия:

1. Изброените в приложение I търговски наименования важат само за посочените в него продукти и трябва да се използват в търговията за означаването им.

[…]“.

4. Приложение I към Директивата относно шоколада, озаглавено „Търговски наименования, определения и характеристики на продуктите“, предвижда в част A. („Търговски наименования и определения“), точка 2:

„[…]

в) Шоколад на прах

означава продуктът, състоящ се от смес от какао на прах и захари, чието съдържание на какао на прах е не по-малко от 32 %.

[…]“.

5. Текстът на чешки език на тази разпоредба съдържа само едно обозначение за въпросния продукт — „čokoláda v prášku“.

Б. Регламент № 1169/2011

6. Член 2 („Определения“) от Регламента относно информацията за храните гласи:

„[…]

[4] Директива на Съвета от 18 декември 1978 година за сближаване на законодателствата на държавите членки относно етикетирането, представянето и рекламата на храни, предназначени за крайния потребител (ОВ L 33, 1979 г., стр. 1). Директива 79/112 е отменена и заменена с Директива 2000/13/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 март 2000 година за сближаване на законодателствата на държавите членки относно етикетирането, представянето и рекламата на храните (ОВ L 109, 2000 г., стр. 29; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 6, стр. 9), която от своя страна е отменена и заменена с Регламента относно информацията за храните. Позоваванията на Директива 79/112 следва да се разбират като позовавания на Директива 2000/13, а позоваванията на Директива 2000/13 следва да се разбират като позовавания на Регламента относно информацията за храните.

2. Прилагат се […] следните определения:

[…]

з) „сложна съставка“ означава съставка, която сама по себе си е продукт на повече от една съставка;

[…]

н) „официално наименование“ означава наименованието на храна, установено в приложимите за нея разпоредби на Съюза[,] или[…] при липса на такива разпоредби на Съюза, наименованието, предвидено в законови, подзаконови и административни разпоредби, приложими в държавите членки, в които храната се продава на крайния потребител или на заведения за обществено хранене;

[…]“.

7. Съгласно член 9 („Списък на задължителните данни“) от Регламента относно информацията за храните:

„1. В съответствие с членове 10—35 и съобразно изключенията, които се съдържат в настоящата глава, е задължително да се посочат следните данни:

[…]

б) списък на съставките;

[…]“.

8. Член 15 („Езикови изисквания“) от Регламента относно информацията за храните предвижда:

„1. Без да се засяга член 9, параграф 3, задължителната информация за храните се предоставя на език, който е лесноразбираем за потребителите от държавите членки, в които се предлага на пазара храната.

[…]“.

9. Член 17 („Наименование на храната“) от Регламента относно информацията за храните гласи:

„1. Наименованието на храната е нейното официално наименование. При липса на такова наименование, наименованието на храната е нейното обичайно наименование или, ако не съществува обичайно наименование или обичайното наименование не се използва, се предоставя описателно наименование на храната.

[…]“.

10. Член 18 („Списък на съставките“) от Регламента относно информацията за храните предвижда:

„1. Списъкът на съставките се оглавява или предхожда от подходящо заглавие, което се състои от или включва думата „съставки“. Той включва всички съставки на храната, в низходящ ред на теглото, както е отчетено по време на тяхната употреба при производството на храната.

2. Съставките се обозначават с конкретното им наименование, когато е приложимо, в съответствие с правилата, предвидени в член 17 и в приложение VI.

[…]“.

11. Част Д („Обозначаване на сложните съставки“) от приложение VII към Регламента относно информацията за храните гласи следното:

„1. Сложна съставка може да бъде включена в списъка на съставките под собственото ѝ обозначение, когато такова обозначение е определено със закон или установено от обичая, като се указва общото ѝ тегло, непосредствено следвано от списък на съставките ѝ.

2. Без да се засяга член 21, списъкът на съставките при сложни съставки не е задължителен:

а) когато съставът на сложната съставка е определен в действащите разпоредби на Съюза, доколкото сложната съставка представлява по-малко от 2 % от крайния продукт; въпреки това настоящата разпоредба не се прилага за добавки в храни, съгласно член 20, букви а)—г);

[…]“.

II. Фактите, производството и преюдициалният въпрос

12. Групата Tesco е мултинационален търговец на дребно, чиито супермаркети са разположени, наред с други места, в Чешката република. Чешкото му дъщерно дружество Tesco Stores ČR a.s. (наричано по-нататък „Tesco“) предлага на пазара определени хранителни продукти под търговското наименование „Monte“ в чешките си магазини. Етикетите на разглежданите продукти [5] включват списък на съставките (изискван съгласно член 9, параграф 1, буква б) от Регламента относно информацията за храните), в който се посочва формулировката „čokoládový prášek“, без да се уточнява допълнително съставът на тази сложна съставка. В свободен превод на български език този термин или израз би имал значение, сходно на „шоколадов прах“.

13. На 27 май 2016 г. Státní zemědělská a potravinářská inspekce (inspektorát v Brně) (Държавен инспекторат по земеделието и храните, инспекция Бърно, Чешка република) нарежда изтеглянето от чешкия пазар на тези продукти, тъй като в списъка на съставките им се използва терминът „čokoládový prášek“ (шоколадов прах), без да е описан съставът на

[5] Monte, mléčný dezert čokoládový s lískovými oříšky (млечен шоколадов десерт с лешници) 220 g, Monte mléčný dezert čokoládový (млечен шоколадов десерт Monte) 100 g и Monte drink mléčný nápoj čokoládový s lískovými oříšky (млечна шоколадова напитка с лешници Monte drink) 200 ml.

тази сложна съставка, както се изисква съгласно член 9, параграф 1, буква б) във връзка с член 18, параграфи 1 и 4 от Регламента относно информацията за храните, и забранява по-нататъшното пускане на пазара на тези продукти.

14. На 1 юни 2016 г. Tesco подава жалба по административен ред срещу посочените разпореждания. На 6 юни 2016 г. Държавният инспекторат по земеделието и храните първоначално уважава жалбата на Tesco и отменя разпорежданията. Впоследствие обаче с решения от 2 февруари 2017 г. централната инспекция на Държавния инспекторат по земеделието и храните отменя решението от 6 юни 2016 г., като отхвърля подадената от жалбоподателя жалба по административен ред и оставя в сила разпорежданията от 27 май 2016 г. Tesco обжалва по административен ред решенията от 2 февруари 2017 г. Жалбата е отхвърлена с решения на ответника от 21 април 2017 г.

15. Tesco подава жалба срещу решенията на ответника от 21 април 2017 г. до Krajský soud v Brně (Окръжен съд Брно). Тази жалба е отхвърлена с решение от 26 февруари 2019 г. Въз основа на касационна жалба на Tesco с решение от 11 юли 2019 г. Nejvyšší správní soud (Върховен административен съд, Чешка република) отменя решението на Krajský soud v Brně (Окръжен съд Брно) от 26 февруари 2019 г. и му връща делото за ново разглеждане.

16. Nejvyšší správní soud (Върховен административен съд) по същество е съгласен с Tesco, че е допустимо да се използва обозначението „čokoládový prášek“ (шоколадов прах) вместо обозначението „čokoláda v prášku“ (шоколад на прах) за въпросната сложна съставка и че Tesco не е било длъжно да посочва състава на тази сложна съставка в списъка на съставките на разглежданите продукти.

17. Krajský soud v Brně (Окръжен съд Брно), който е обвързан от правното становище на Nejvyšší správní soud (Върховен административен съд), има съмнения дали анализът на Nejvyšší správní soud (Върховен административен съд) по отношение на определени елементи от правото на Съюза е правилен. Поради това той отправя преюдициално запитване и иска от Съда да му даде насоки по следния въпрос:

„Трябва ли правилото, установено в част Д, точка 2, буква а) на приложение VII към Регламент [№ 1169/2011], да се тълкува в смисъл, че в случая с храна, предназначена за крайния потребител в Чешката република, е възможно сред съставките на продукта да се посочи сложна съставка, упомената в част А, точка 2, буква в) от приложение I към Директива [2000/36], без да се описва нейният състав, само ако наименованието на тази сложна съставка съответства точно на текста на чешки език на приложение I към Директива 2000/36?“.

18. Писмени становища представят Tesco, Министерството на земеделието на Чешката република, чешкото правителство и Европейската комисия. Не е поискано и не е проведено съдебно заседание. Съдът поставя на участниците в преюдициалното производство някои въпроси, на които да отговорят писмено. Всички тези участници представят в срок писмени отговори на поставените им въпроси.

III. Анализ

A. Предварителни бележки

19. В акта за преюдициално запитване запитващата юрисдикция посочва, че е обвързана от правното становище на Nejvyšší správní soud (Върховен административен съд). Тя обаче счита, че това не е пречка за упражняване на правото по член 267 ДФЕС да сезира Съда с преюдициално запитване.

20. Това безспорно е вярно. Както Съдът ясно посочва в решение от 5 октомври 2010 г., Елчинов (C-173/09, EU:C:2010:581), споменато от запитващата юрисдикция в акта за преюдициално запитване, долноинстанционен съд не само има право да сезира Съда с преюдициално запитване във всеки момент от производството, който според него е подходящ, но и след като упражни правото си по член 267, втора алинея от ДФЕС, при решаването на спора в главното производство този съд е обвързан от даденото от Съда тълкуване на съответните разпоредби и трябва евентуално да не се съобрази с изводите на висшестоящия съд, ако въз основа на това тълкуване намира, че тези изводи не са в съответствие с правото на Съюза [6].

21. Приложение VII към Регламента относно информацията за храните съдържа „част Д — Обозначаване на сложните съставки“. При определени условия точка 1 от част Д позволява сложната съставка да бъде включена под собственото ѝ обозначение в задължителния списък на съставките, изискван съгласно член 9, параграф 1, буква б) от Регламента относно информацията за храните, когато нейното обозначение е непосредствено следвано от списък на съставките ѝ. Точка 2, буква а) от част Д предвижда изключение от иначе задължителното посочване на състава на сложните съставки, „когато съставът на сложната съставка е определен в действащите разпоредби на Съюза“ и сложната съставка представлява по-малко от 2 % от крайния продукт (наричано по-нататък „изключението от задължението за посочване на състава на сложните съставки“).

22. С въпроса си запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали законодателството на Съюза изисква сложна съставка, която представлява продукт, определен в приложение I към Директивата относно шоколада, да бъде посочена в списъка на съставките, който се изисква съгласно член 9, параграф 1, буква б) от Регламента относно информацията за храните, с обозначението, предвидено за този продукт в това приложение, за да може да се приложи изключението от задължението за посочване на нейния състав.

23. Съгласно отговорите на Tesco на поставените от Съда въпроси въпросната сложна съставка, която в настоящото заключение ще наричам „шоколад на прах“, съдържа изискваните 32 % какао на прах, позволяващи да се използва обозначението съгласно част A, точка 2, буква в) от приложение I към Директивата относно шоколада — т.е. „čokoláda v prášku“ на чешки език, „Schokoladenpulver“ на немски език, „proszek czekoladowy“ или „czekolada w proszku“ на полски език и „powdered chocolate“ или „chocolate in powder“ на английски език [„шоколад на прах“ на български език].

[6] Решение от 5 октомври 2010 г., Елчинов (C-173/09, EU:C:2010:581, т. 25, 26, 29 и 30). Вж. също решение от 9 септември 2021 г., Dopravní podnik hl. m. Prahy (C-107/19, EU:C:2021:722, т. 46).

24. Освен това съгласно отговорите на Tesco количеството на тази сложна съставка в разглежданите различни продукти „Monte“ е само 0,5 % (т.е. по-малко от 2 %). За целите на настоящото заключение ще приема тези твърдения за верни и точни.

25. Следователно отправеният до Съда въпрос не се отнася нито до действителното съдържание, нито до състава на физическите съставки в продуктите „Monte“. Вместо това поставеният на Съда въпрос се отнася единствено до описанието на една сложна съставка на тези продукти и до изискванията, произтичащи от законодателството на Съюза в областта на информацията за храните, за това как трябва да бъде описана такава сложна съставка в списъка на съставките на конкретен официален език на Европейския съюз, в случая на чешки език. В това отношение запитващата юрисдикция изрично иска да се установи дали при обстоятелства като разглежданите в главното производство се изисква да се посочи списък на съставките на разглежданата сложна съставка.

26. Запитващата юрисдикция не иска насоки по въпроса дали използването на термин, различен от предвидения в приложение I към Директивата относно шоколада („čokoláda v prášku“), е допустимо от гледна точка на законодателството на Съюза в областта на информацията за храните, а само дали за тази сложна съставка трябва да се посочи списък на съставките, ако се използва такъв друг термин. Тези два въпроса обаче са неразривно свързани в релевантното законодателство на Съюза. Поради това положих усилия да анализирам и двата въпроса.

27. Стигам до извода, че такава сложна съставка трябва да бъде описана в списъка на съставките с официалното ѝ наименование (съгласно определението на това понятие в член 2, параграф 2, буква н) от Регламента относно информацията за храните), когато такова наименование съществува, както и че непосочването на списък на съставките за такава сложна съставка е оправдано само когато нейният състав е определен в действащите разпоредби на Съюза и когато наименованието или обозначението, под което съставката е така определена, е включено в списъка на съставките на разглеждания хранителен продукт.

Б. Равностойност на текстовете на различните езици

28. По отношение на разглежданите продукти „Monte“ Tesco не използва определения термин за шоколад на прах, съдържащ се в текста на чешки език на Директивата относно шоколада, а именно „čokoláda v prášku“. Вместо това Tesco превежда на чешки език етикетите на полски и/или немски език на разглежданите продукти. На тези етикети е посочен определеният термин за шоколад на прах на полски или на немски език. В резултат на този/тези превод(и) разглежданата сложна съставка е посочена като „čokoládový prášek“ в списъка на съставките на чешки език за разглежданите продукти.

29. По същество Tesco изтъква, че текстовете на Директивата относно шоколада на всички езици са еднакво автентични и че от този принцип следва, че то може да използва текста на който и да е от тези езици като отправна точка за точен превод на чешки език на неговите етикети, съставени на който и да е друг официален език на Европейския Съюз (в случая немски и/или полски език). Tesco подчертава, че текстовете на Директивата относно шоколада на различните езици не си съответстват напълно (буквално). Текстовете на някои езици (като например текстовете на английски и полски език) позволяват

използването на два или дори на три (както е в текста на нидерландски език) различни израза за шоколад на прах, докато в текстовете на други езици (включително на чешки език) е възприет само един вариант.

30. Според Tesco задължаването му да използва текста на чешки език на Директивата относно шоколада, би нарушило принципа на равностойност на текстовете на Директивата на различните езици.

31. От акта за преюдициално запитване е видно, че Nejvyšší správní soud (Върховен административен съд) по същество споделя това виждане. Въпросната юрисдикция приема, че задължаването на Tesco да използва чешкото обозначение за шоколад на прах, посочено в част A, точка 2, буква в) от приложение I към Директивата относно шоколада, би породило презумпцията, че в тази държава членка се прилага само текстът на чешки език на тази директива. Nejvyšší správní soud (Върховен административен съд) основава това свое виждане на еднакво обвързващия характер на текстовете на правните актове на Съюза на всички езици и отхвърля идеята, че етикетирането на шоколадовите продукти в Чешката република се урежда изключително от текста на чешки език на Директивата относно шоколада.

32. По същество Nejvyšší správní soud (Върховен административен съд) приема, че тази идея би била в противоречие с практиката на Съда относно равностойността на текстовете на различните езици и — още по-важно — с принципа на свободно движение на стоки и с целта за хармонизиране на етикетирането на храните. Той е на мнение, че самата цел на тази хармонизация е да позволи на производител или доставчик да използва информацията, която вече е посочил върху продукта си в съответствие с Директивата относно шоколада, като просто преведе тази информация на език, разбираем за потребителите, на които ще бъде предлаган този продукт.

33. Не съм съгласен с нито едно от тези съображения.

34. На първо място, според мен равностойността на текстовете от правото на Съюза на различните езици очевидно не означава, че икономическите оператори могат да изберат текста на акт от вторичното законодателство на Съюза на който език желаят, да го преведат, както сметнат за добре, и да използват този повече или по-малко точен превод, все едно че е част от официалния текст на съответния законодателен акт на Съюза.

35. Както отбелязва Nejvyšší správní soud (Върховен административен съд), позовавайки се по-специално на решение на Съда от 6 октомври 1982 г., Cilfit и др. (283/81, EU:C:1982:335, т. 18), текстовете на различните езици, на които се изготвя законодателството на ЕС, са еднакво автентични.

36. Следователно, както Съдът посочва по-нататък в същата точка от решение Cilfit и др., „тълкуване на дадена разпоредба на […] право[то на Съюза] налага сравнение на редакциите на различни езици“. Както обаче посочва Съдът в точка 19 от това решение, дори при пълно съответствие между текстовете на различните езици правото на Съюза използва терминология, която е специфична за него. Правните понятия нямат непременно едно и също съдържание в правото на Съюза и в различните национални правни системи. На последно място, всяка разпоредба на правото на Съюза трябва да бъде поставена в

нейния контекст и да се тълкува в светлината на всички разпоредби на това право, на неговите цели и на етапа от развитието му към датата, на която разглежданата разпоредба следва да бъде приложена.

37. Предвидено е текстовете на даден акт на Съюза на различните езици да бъдат равнозначни. По изключение, когато тези текстове се разминават, възникват тълкувателни съмнения, които трябва да бъдат преодолени, за да се съхрани единството в тълкуването на правото на Съюза.

38. Тези съмнения не могат да се преодолеят чрез определяне на йерархия на текстовете на различните езици или с оглед на това какво гласят повечето от тези текстове. Поради това Съдът многократно е постановявал, че в такъв случай съответната разпоредба трябва да се тълкува с оглед на общия разум и целите на правната уредба, от която тя е част, и че затова използваната на един или повече езици формулировка не може да служи като единствената основа за тълкуване на акта или да има предимство в това отношение пред текстовете на другите езици. Подобен подход всъщност би бил несъвместим с изискването за еднакво прилагане на правото на Съюза[7].

39. Следователно принципът за еднаквата автентичност и практиката на Съда относно несъответствието между текстовете на законодателните актове на Съюза на различните езици по никакъв начин не подкрепят тезата за наличие на право на икономическия оператор да избере текста на дадена директива или регламент на предпочитан от него език и след това да използва собствени преводи на определените термини и обозначения, съдържащи се в този текст, все едно че тези преведени термини и обозначения са взети от официалния текст на съответния език.

40. Освен това, да се позволи използването на определен термин или обозначение на избран език като основа за превод на други езици, би означавало на текста на този език да се даде по-висок ранг в сравнение с текстовете на останалите езици. Да се позволи на всички икономически оператори да правят такъв избор и след това всеки да превежда избраните от него текстове по собствено усмотрение, неизбежно би довело до сериозни несъответствия, тъй като всеки частен икономически оператор би могъл да създаде свой собствен набор от тези термини или обозначения на различните езици. Това е в пълно противоречие с еднаквото тълкуване на правото на Съюза.

B. Липса на реално несъответствие между текстовете на различните езици

41. В настоящия случай обаче считам, че не е налице реално несъответствие между текстовете на различните езици. Налице е разногласие по въпроса какъв е смисълът на Регламента относно информацията за храните и на Директивата относно шоколада или по въпроса какво те изискват от икономически оператор като Tesco, но това разногласие не се дължи на несъответствие между текстовете на различните езици на който и да е от тези два законодателни акта. Спорът се отнася по-скоро до въпроса дали в списъка на съставките, който икономическият оператор трябва да посочи съгласно член 9, параграф 1, буква б) от Регламента относно информацията за храните, този икономически оператор е длъжен да използва обозначението за конкретна сложна съставка, както е посочено в текста на съответния език на вторичното законодателство на Съюза, в което съставката е определена

[7] Вж. в този смисъл решение от 20 февруари 2018 г., Белгия/Комисия (C-16/16 P, EU:C:2018:79, т. 49 и 50 и цитираната съдебна практика).

(в случая Директивата относно шоколада), или той може да използва собствен превод, при който взема това обозначение от официалния текст на Директивата относно шоколада на друг език и го превежда на езика или на езиците, които трябва да се използват за списъка на съставките съгласно член 15 от Регламента относно информацията за храните, като третира този превод, все едно че поражда същите последици като официалния текст.

42. Участниците в преюдициалното производство не спорят относно критериите, на които трябва да отговаря шоколадовият продукт, за да бъде обхванат от обозначението „шоколад на прах“ или „čokoláda v prášku“, а именно — по същество — че съставката трябва да се състои от смес от какао на прах и захари, чието съдържание на какао на прах е не по-малко от 32 %.

43. Същото е вярно и за съответните разпоредби на Регламента относно информацията за храните. В хода на производството не е изтъкнато пред Съда разминаване в текстовете на различните езици, що се отнася до тези разпоредби, а беглият прочит на текстовете на избрани езици (български, чешки, датски, английски, френски, немски и полски) показва, че всички те имат еднакво значение.

44. Сам по себе си фактът, че текстовете на различните езици съдържат различни обозначения за дадена храна, не представлява несъответствие между текстовете на различните езици — основна характеристика на многоезичието е даден артикул да има различни наименования или обозначения в текстовете на различните езици. Обстоятелството, че в текстовете на някои езици има две или три алтернативни обозначения за една и съща храна, докато на други езици е предвидено само едно, по никакъв начин не променя това.

45. Разглежданите в главното производство фактически обстоятелства, както са описани от запитващата юрисдикция в акта за преюдициално запитване, не се отнасят до положение, при което Tesco е използвало официалното обозначение на един език и впоследствие е намерило текст на релевантната разпоредба от правото на Съюза на друг език с различно значение. Всъщност Tesco е заменило определен термин, използван за конкретно обозначение на даден език (чешки), с измислен от него термин, който е извлякло от (повече или по-малко точен) буквален превод на чешки език на един или повече определени термини за това конкретно обозначение, посочени в текстовете на един или два други езика.

46. Следователно преюдициалният въпрос се отнася не до текстовете на различните езици, а до това дали използването на конкретен определен термин се изисква за конкретна цел съгласно релевантните разпоредби на законодателството на Съюза.

47. Според мен отговорът на този въпрос произтича от тълкуването на текста на разглежданите разпоредби, от техния контекст и от целите, преследвани от законодателя на Съюза с тези разпоредби, както и от общия разум на правната уредба, от която тези разпоредби са част.

Г. Буквално тълкуване на Регламента относно информацията за храните и на Директивата относно шоколада

1. Задължително ли е използването на обозначението „čokoláda v prášku“ в списъка на съставките, за да се опише на чешки език сложна съставка, която представлява шоколад на прах?

48. Съгласно член 18, параграф 1 от Регламента относно информацията за храните списъкът на съставките „включва всички съставки на храната, в низходящ ред на теглото […]“. Член 18, параграф 2 от този регламент гласи, че „[с]ъставките се обозначават с конкретното им наименование, когато е приложимо, в съответствие с правилата, предвидени в член 17 […]“. От своя страна, член 17, параграф 1 от същия регламент предвижда, че „[н]аименованието на храната е нейното официално наименование. При липса на такова наименование, наименованието на храната е нейното обичайно наименование или, ако не съществува обичайно наименование или обичайното наименование не се използва, се предоставя описателно наименование на храната“.

49. Така член 17, параграф 1 от Регламента относно информацията за храните установява ясна йерархия, при която трябва да се отдаде предимство на официалното наименование на храната, а обичайно или описателно наименование може да се използва само при липса на официално наименование на въпросната храна.

50. Член 2, параграф 2, буква н) от Регламента относно информацията за храните дава определение за „официално наименование“, което съдържа своя собствена йерархия. Официалното наименование на дадена храна е наименованието, установено в приложимите за нея разпоредби на Съюза. Само при липса на такива разпоредби на Съюза официалното наименование на храната е наименованието, предвидено в законовите, подзаконовите и административните разпоредби, приложими в държавата членка, в която храната се продава на крайния потребител.

51. Съгласно писмения отговор на Tesco на въпросите на Съда сложната съставка в разглежданите продукти „Monte“ се състои от „какао“ и захар (при минимум 32 % какао) и „отговаря изцяло на изискванията на Директивата“. Разбирам това в смисъл, че въпросното „какао“ представлява какао на прах, както е определено в част A, точка 2, буква а) от приложение I към Директивата относно шоколада, и че сложната съставка, включена в състава на разглежданите продукти „Monte“, действително отговаря на изискванията, за да бъде обозначена като шоколад на прах по смисъла на тази директива.

52. Това означава, че сложната съставка има официално наименование на чешки език по смисъла на Регламента относно информацията за храните въз основа на първата част от определението, съдържащо се в член 2, параграф 2, буква н) от този регламент. Това официално наименование е обозначението, посочено в част A, точка 2, буква в) от приложение I към Директивата относно шоколада, а именно „čokoláda v prášku“.

53. За сметка на това „čokoládový prášek“, изглежда, няма официално значение в правния контекст на Съюза. Никой от участниците в производството пред Съда не е уведомил Съда за такова официално значение на този израз и не ми е известно друго обстоятелство, което би позволило този израз да бъде квалифициран като официално наименование на въпросната сложна съставка въз основа на първата част от определението, съдържащо се в член 2, параграф 2, буква н) от Регламента относно информацията за храните. При търсене

на израза „čokoládový prášek“ със зададен чешки език като език на търсенето в EUR-Lex, официалната онлайн база данни за правни документи на Съюза (https://eur-lex.europa.eu/advanced-search-form.html), не излизат никакви резултати, докато при аналогично търсене на израза „čokoláda v prášku“ излизат 12 резултата[8]. В хода на производството пред Съда никой от участниците не е уведомил последния за наличието на чешко легално определение на израза „čokoládový prášek“. Във всеки случай чешко легално определение на „čokoládový prášek“ — ако съществуваше такава — нямаше да представлява „официално наименование“ по смисъла на Регламента относно информацията за храните, тъй като въз основа на законодателството на Съюза съществува такова наименование за разглеждания продукт — „čokoláda v prášku“. Следователно не се стига до прилагането на втората част от определението за „официално наименование“ по член 2, параграф 2, буква н) от Регламента относно информацията за храните.

54. Ето защо считам, че анализът на текста на релевантните разпоредби от Директивата относно шоколада и от Регламента относно информацията за храните позволява да се направи изводът, че използването на обозначението „čokoláda v prášku“ в списъка на съставките на дадена храна е задължително за описанието на чешки език на сложна съставка, която представлява шоколад на прах съгласно критериите, определени в част A, точка 2, буква в) от приложение I към Директивата относно шоколада.

55. Този извод се потвърждава и от член 3 от Директивата относно шоколада, който предвижда, че Директива 79/112[9] се прилага за определените в приложение I към Директивата относно шоколада продукти (като шоколадът на прах е един от тези продукти) по-специално при условие че „[и]зброените в [това] приложение […] търговски наименования […] трябва да се използват в търговията за означаването им“. Според мен този извод е приложим, независимо дали за разглежданата сложна съставка е посочен списък на съставките.

2. Необходим ли е списък на съставките за шоколада на прах, когато тази сложна съставка е посочена с обозначението „čokoládový prášek“ в списък на съставките на чешки език?

56. Приложение VII към Регламента относно информацията за храните съдържа част Д, озаглавена „Обозначаване на сложните съставки“. Точка 1 от тази част позволява включването на сложна съставка в списъка на съставките, „когато [нейното] обозначение е определено със закон или установено от обичая“, а посочването ѝ в този списък е „непосредствено следвано от списък на съставките ѝ“. Точка 2 от същата част предвижда, че списъкът на съставките не е задължителен, когато „съставът на сложната съставка е определен в действащите разпоредби на Съюза“ и сложната съставка представлява по-малко от 2 % от крайния продукт.

[8] Освен Директивата относно шоколада тези резултати включват и Регламент (ЕС) 2016/792 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 година за хармонизираните индекси на потребителските цени и за индекса на цените на жилищата и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2494/95 на Съвета (ОВ L 135, 2016 г., стр. 11) и Регламент (ЕС) 2015/1163 на Комисията от 15 юли 2015 година за прилагане на Регламент (ЕО) № 1445/2007 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на списъка на основните групи, използван за паритетите на покупателната способност (ОВ L 188, 2015 г., стр. 6).

[9] Както е посочено в бележка под линия 5, позоваванията на Директива 79/112 понастоящем следва да се разбират като позовавания на Регламента относно информацията за храните.

57. В разглеждания от Съда случай не е налице списък на съставките на сложната съставка и е използвано обозначение, различно от официалното наименование на сложната съставка. Дори ако Съдът не се съгласи с моя анализ в точки 48—55 от настоящото заключение и приеме, че е допустимо използването на обозначението „čokoládový prášek“ за шоколад на прах в списък на съставките на чешки език, непосочването на съставките на тази сложна съставка би било допустимо само ако съставът на „čokoládový prášek“ е „определен в действащите разпоредби на Съюза“ [10].

58. Макар да не се спори, че физическата съставка, описана с израза „čokoládový prášek“ в списъка на съставките на разглежданите продукти „Monte“, отговаря на критериите за шоколад на прах, изглежда, няма определение за храна или хранителна съставка, което да е свързано с израза „čokoládový prášek“.

59. При тези обстоятелства считам, че непосочването на списък на съставките за сложната съставка шоколад на прах, когато тази съставка е обозначена като „čokoládový prášek“, представлява нарушение на законодателството на Съюза в областта на информацията за храните, а именно на Регламента относно информацията за храните.

Д. Цели, контекст и общ разум

60. Според мен целите на Регламента относно информацията за храните и на Директивата относно шоколада също подкрепят това тълкуване.

1. Цели на Регламента относно информацията за храните

61. Регламентът относно информацията за храните, чието правно основание е член 114 ДФЕС, има двойната цел да осигури високо равнище на защита на потребителите във връзка с информацията за храните и да гарантира безпрепятствено функциониране на вътрешния пазар. При това Регламентът взема предвид различията във възприятията на потребителите и техните потребности от информация [11].

62. В това отношение една от целите, преследвани от Регламента относно информацията за храните, е на крайните потребители да се предостави основа за информиран избор [12]. Следователно Регламентът цели да гарантира, че крайният потребител лесно ще разбира предоставената на етикета информация [13]. Що се отнася до езиците, които се използват при етикетирането, член 15, параграф 1 от Регламента относно информацията за храните предвижда, че задължителната информация за храните, включително списъците на съставките, се предоставя на език, който е лесноразбираем за потребителите от държавите членки, в които храната се предлага на пазара.

63. Потребител, разглеждащ списък на съставките, в който е включен неопределен термин вместо подходящото обозначение за дадена сложна съставка, не може да знае какво съдържа тази сложна съставка, освен ако не бъде посочен списък на нейните съставки.

[10] Част Д, точка 2, буква а) от приложение VII към Регламента относно информацията за храните.

[11] Член 1, параграф 1 от Регламента относно информацията за храните.

[12] Вж. член 3, параграф 1 от Регламента относно информацията за храните и съображения 3, 4 и 37 от същия регламент. Вж. също решение от 12 ноември 2019 г., Organisation juive européenne и Vignoble Psagot (C-363/18, EU:C:2019:954, т. 53).

[13] Що се отнася до употребата на термина „сол“ вместо термина „натрий“ в етикета, вж. съображение 37 от Регламента относно информацията за храните.

Дори ако бъде посочен списък на съставките на сложната съставка, потребителят е информиран в съпоставима степен единствено когато съдържащата се в този списък информация за съотношенията на съставките на сложната съставка е съпоставима с информацията, посочена в определението на обозначението. В настоящия случай не само не е използвано подходящото обозначение, но не е даден и списък на съставките на разглежданата сложна съставка. Следователно потребителят не е бил в състояние да разбере съдържанието на разглежданите продукти „Monte“, а още по-малко да го разбере лесно. Тълкуване на Регламента относно информацията за храните, което позволява да се стигне до подобен резултат, не би обслужвало целта за защита на потребителите.

2. Цели на Директивата относно шоколада

64. Директивата относно шоколада отменя и заменя Директива 73/241/ЕИО[14]. Тази по-ранна директива е имала за цел да установи определения и общи правила, по-специално по отношение на състава и етикетирането на какаови и шоколадови продукти, за да се гарантира свободното им движение в рамките на Европейския съюз. Директивата относно шоколада изменя частично по-ранната директива, така че да се отчете по-специално технологичният напредък и да се приведат определенията и правилата в съответствие с общото законодателство на Съюза в областта на храните, включително законодателството относно етикетирането.

65. В това отношение Директивата относно шоколада прави Директива 79/112 (т.е. законодателният акт, предшестващ Регламента относно информацията за храните) приложима за какаовите и шоколадовите продукти „с цел предоставяне на правилна информация на потребителите“, а изброените в приложение I търговски наименования трябва да се използват задължително в търговията за означаването на посочените в това приложение продукти[15]. Тълкуване, което позволява съществуването на множество неофициални преводи, очевидно би било в противоречие с тези цели.

3. Заблуждаващо ли е за потребителите използването на обозначението „čokoládový prášek“?

66. Член 7, параграф 1, буква а) от Регламента относно информацията за храните прогласява принципа, че информацията за храните не трябва да бъде заблуждаваща по отношение на свойствата и състава на храната.

67. Това повдига въпроса дали използването на израза „čokoládový prášek“ по-специално без списък на съставките на така обозначената сложна съставка би могло да се счита за заблуждаващо за потребителите. Въпреки че отговорът на този въпрос отчасти е свързан с установяване на фактите, поради което в крайна сметка е необходима преценка от запитващата юрисдикция, според мен Съдът може да даде някои полезни насоки.

68. Има поне два начина, по които потребителите биха могли да бъдат подведени от използването на обозначение, различно от официалното наименование за шоколад на прах на чешки език. Потребителите биха могли i) да бъдат подведени, че съставката се състои от нещо различно от действителните ѝ съставки или че съотношението на тези съставки е

[14] Директива на Съвета от 24 юли 1973 за сближаване на законодателствата на държавите членки относно продуктите от какао и шоколад, предназначени консумация от човека (ОВ L 228, 1973 г., стр. 23). Вж. член 7 от Директивата относно шоколада.

[15] Съображение 8 от Директивата относно шоколада и член 3, параграф 1 от нея.

различно от действителния състав на сложната съставка, и те биха могли ii) да бъдат подведени, че съдържанието на тази съставка в крайния продукт (процентното ѝ съдържание в крайния продукт) е различно (по-голямо) от действителното.

69. Изглежда, че изразът „čokoládový prášek“ има значение, сходно на „шоколадов прах“. Шоколадът на прах — както е определен този продукт в част A, точка 2, буква в) от приложение I към Директивата относно шоколада — обаче не съдържа шоколад. Така обозначеният продукт, т.е. разглежданата съставка в главното производство, се състои от захар и какао на прах (предимно захар). Тя не се състои от фино смлян шоколад, както предполага това наименование. Рискът от заблуждаване на потребителите само се увеличава от изискването по част A, точка 1 от приложение VI към Регламента относно информацията за храните, съгласно която наименованието на храната включва или се съпровожда от данни относно физичното състояние на храната или специфичната обработка, на която е била подложена (например — в частност — „на прах“).

70. Би могло да се възрази, че този довод се отнася и до обозначението „čokoláda v prášku“. Това обозначение би могло също така да указва, че въпросният продукт е съставен от шоколад, който е преминал през някакъв вид механична обработка [16].

71. Определящата разлика между обозначението на Tesco „čokoládový prášek“ и официалното обозначение „čokoláda v prášku“ (отделно от законовото изискване да се използва второто, както бе посочено в точки 48—55 от настоящото заключение) се изразява в това, че второто има определено значение, а първото — не. Потребителите, организациите на потребители или дори публичните органи по храните няма как да знаят въз основа на обозначението „čokoládový prášek“ какъв е предполагаемият състав на тази сложна съставка. Това могат да знаят единствено Tesco и доставчикът му.

72. Независимо дали този термин е точно описание или не, „čokoláda v prášku“ има ясно определено значение в законодателството на Съюза в областта на информацията за храните, което всеки може да провери в Директивата относно шоколада. Макар да изглежда изненадващо, че „čokoláda v prášku“ се състои от какао на прах и захар, а не от шоколад, и дори да може да се възрази срещу факта, че се позволява продукт, чието минимално изисквано съдържание на какаово масло е едва 6,4 %, да се нарича *„шоколад* на прах“ (курсивът е мой), при положение че минималното изисквано съдържание на какаово масло в шоколада е 18 % [17], все пак значението на израза „čokoláda v prášku“ е ясно определено, докато „čokoládový prášek“, изглежда, няма самостоятелно значение или конкретно определение съгласно правото на Съюза.

[16] Същият довод важи и за официалните наименования на български, датски, английски, френски, немски и полски език. Единствено последните две от трите алтернативни обозначения на нидерландски език — „Chocoladepoeder, gesuikerd cacaopoeder, gesuikerde cacao“ — изглежда, описват продукта по подходящ начин.

[17] „Шоколад“ и „шоколад на прах“ са две различни сложни съставки, всяка от които има своето отделно определение. Съгласно определението в част A, точка 3, буква а) от приложение I към Директивата относно шоколада „шоколад“ („čokoláda“ на чешки език) „[о]значава продуктът, който се получава от какаови продукти и захари, при условията на разпоредбите на буква б), и който съдържа не по-малко от 35 % общо сухо какаово вещество, в т. ч. не по-малко от 18 % какаово масло и не по-малко от 14 % сухо обезмаслено какао“. Съгласно определението в част A от приложение I към Директивата относно шоколада „какао на прах“ или „какао“ („kakaový prášek“ или „kakao“ на чешки език) „означава продуктът, който се получава от превръщането в прах на изчистени, обелени и изпечени какаови зърна, и който съдържа не по-малко от 20 % какаово масло, които се изчисляват спрямо теглото на сухото вещество, и не повече от 9 % вода“. Следователно минималният допустим процент какаово масло в „шоколада на прах“ е 6,4 (шоколадът на прах трябва да се състои от най-малко 32 % какао на прах, което от своя страна трябва да съдържа не по-малко от 20 % какаово масло спрямо теглото на сухото вещество).

73. Въпросът дали за чешкия потребител действително би било заблуждаващо използването на чешкия израз „čokoládový prášek“ за разглежданата сложна съставка, без да се уточнява нейният състав посредством списък на съставките, е фактически въпрос, който следва да бъде преценен от запитващата юрисдикция.

4. Опасения във връзка с вътрешния пазар

74. В акта за преюдициално запитване запитващата юрисдикция посочва, че Nejvyšší správní soud (Върховен административен съд) отчасти основава своето решение на опасения във връзка с вътрешния пазар.

75. Не съм съгласен, че достъпът на икономическите оператори до вътрешния пазар би бил възпрепятстван, освен ако не им се позволи да използват свои преводи на обозначенията на хранителните съставки. Напротив, хармонизацията на търговските наименования и на правилата относно етикетирането обслужва целта да се гарантира единният характер на вътрешния пазар [18].

76. Регламентът относно информацията за храните обслужва поне две основни цели, едната от които е да защити потребителите в Европейския съюз чрез общи правила относно информацията за храните, а другата — да гарантира безпрепятствено функциониране на вътрешния пазар [19]. Всъщност Регламентът относно информацията за храните е приет въз основа на член 114 ДФЕС.

77. Що се отнася до Директивата относно шоколада, свободното движение на шоколадовите продукти в рамките на общия пазар се основава на съществуването на общи правила и на стандартизирана терминология, което осигурява високо равнище на защита на потребителите в рамките на вътрешния пазар [20].

78. Регламентът относно информацията за храните преследва и двете цели, като осигурява общи стандарти относно информацията за храните и общи обозначения за различни храни чрез включването на термини от други актове от вторичното право на Съюза, като например Директивата относно шоколада.

79. Тази система предвижда стандартизирана и леснодостъпна съвкупност от правила и обозначения, които икономическите оператори в Европейския съюз могат — и трябва — да използват, когато предлагат храни на пазара в Съюза, като по този начин значително се улеснява техният достъп до пазара. Така въведената система значително *улеснява* трансграничното предлагане на храни на пазара в Европейския съюз в сравнение с всяка друга практически осъществима алтернатива.

80. Според мен няма никаква сериозна причина, поради която използването на предвиденото в Директивата относно шоколада обозначение, както се изисква съгласно Регламента относно информацията за храните, да се счита за по-обременяващо за икономически оператор като Tesco в сравнение със създаването на негов собствен термин за същия продукт.

[18] Вж. съображение 7 от Директивата относно шоколада.

[19] Вж. член 1, параграф 1 от Регламента относно информацията за храните.

[20] Вж. в това отношение съображения 3, 4 и 7 от Директивата относно шоколада.

IV. Заключение

81. По изложените съображения предлагам на Съда да отговори на поставения от Krajský soud v Brně (Окръжен съд Бърно, Чешка република) въпрос по следния начин:

„В съответствие с член 18, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година за предоставянето на информация за храните на потребителите във връзка с член 17, параграф 1 от този регламент сложна съставка с обозначение съгласно част А, точка 2, буква в) от приложение I към Директива 2000/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 юни 2000 година относно какаовите и шоколадовите продукти, предназначени за консумация от човека, трябва да бъде посочена в списъка на съставките на хранителния продукт, в който се съдържа, с това обозначение, което съгласно член 2, параграф 2, буква н) от Регламент № 1169/2011 е и официалното ѝ наименование. Това наименование трябва да се посочи на езика, който се изисква съгласно член 15 от Регламент № 1169/2011.

Списъкът на съставките на такава сложна съставка може да не бъде посочен в съответствие с част Д, точка 2, буква а) от приложение VII към Регламент № 1169/2011 само когато за сложната съставка е използвано това обозначение в списъка на съставките на предлагания на пазара хранителен продукт“.